CBAC
WJEC

TAG Uwch

1376/51

CYMRAEG – IAITH GYNTAF CY6
GWERTHFAWROGI LLENYDDIAETH A DEFNYDDIO'R IAITH
(Papur Ysgrifenedig)

P.M. DYDD LLUN, 18 Mehefin 2012

2¼ awr

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur hwn, bydd angen llyfryn ateb 12 tudalen arnoch chi.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch y **tri** chwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir ar wahân.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt, dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

Dylid defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau.

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Dylech dreulio **1¼ AWR** ar Adran A ac **AWR** ar Adran B.

Dylech dreulio amser digonol yn cynllunio eich traethawd yn Adran A.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn.

Atgoffir chi mai papur synoptig yw hwn ac y bydd felly'n profi gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau a ddatblygwyd wrth astudio'r pwnc.

ⓗ WJEC CBAC Cyf.
SM*(S12-1376-51)

ADRAN A – GWERTHFAWROGI LLENYDDIAETH

1. Darllenwch yn ofalus y gerdd 'Y Dywysogaeth' gan Iwan Llwyd sy'n cyfeirio at lofruddiaeth ar strydoedd Caerdydd, Chwefror 1986, noson gêm ryngwladol. Yna atebwch y cwestiwn a ganlyn.

Ysgrifennwch **draethawd** yn dadansoddi **cynnwys** ac **arddull** y gerdd.

Wrth ddadansoddi, dylech gofio:

- defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau
- cyfeirio at **weithiau llenyddol** eraill yr ydych yn gyfarwydd â nhw sydd yn ymdrin â **thema neu themâu** tebyg gan drafod a yw'r ymdriniaeth yn debyg neu'n wahanol.

(Gallwch gyfeirio at weithiau Cymraeg perthnasol a ddarllenwyd neu a welwyd yn ogystal â thestunau a astudiwyd gennych.) [60]

Y Dywysogaeth
(i Wil)

Cerddodd angau'r ffordd hyn
yng nghwsg y bore,
ac ôl ei gam yn goch yn y gwlith:

heibio i'r Ganolfan Waith,
Swyddfa'r Heddlu a'r Swyddfa Gymreig
a gadael corff yn gwaedu'n
nrws y 'Principality':

dim ond llofruddiaeth arall
ar gyffordd tywyll dinas,
a'r gyllell a'r cymhelliad
ar goll dan sbwriel penwythnos y Gêm:

rhyw eco gyda'r hwyr,
llinell neu ddwy ar gwr penawdau'r dydd,
a daw helynt yr wythnos
i'w sgubo'n angof
gyda'r cydau tsips a'r caniau:

wedi'r cyfan
rhywbeth personol iawn
oedd y trywaniad a dywalltodd
ymysgaroedd yn slwts ar y stryd,
'dydi angau un dyn
ddim yn rhan o'n hunllefau bras:

mae i'n diffyg cwsg ni
ei ofnau dyfnach
fel lleoliad y fannod,
anghenion y gynghanedd
neu wyryfdod iaith:

y ffobias cenedlaethol
sy'n trymlwytho colofnau
tra bod angau'n sleifio heibio
heb i ni sylwi.

Gwasg Taf

ADRAN B – DEFNYDDIO'R IAITH

2. Ysgrifennu Creadigol

Ysgrifennwch ddarn o ryddiaith greadigol sy'n cyfleu eich argraff o olygfa arbennig mewn dinas. (Dylech ysgrifennu tuag un ochr tudalen.) [50]

3. Cyfieithu

Cyfieithwch y darn canlynol i'r Gymraeg. [50]

Ideally placed between the Brecon Beacons National Park and the Welsh capital of Cardiff, Merthyr Tydfil was once known as the iron capital of the world. It was also one of the most significant towns of the Industrial Revolution – a period which brought wealth and power to South Wales, the likes of which it had never seen before. Much of Merthyr's past is still in evidence, with the area proud of its rich history. According to legend, the town is named after Saint Tydfil who was killed by pagans and the place subsequently named Merthyr in her honour.

Today its industrial heritage, visitor attractions and unique landscape, attract tourists from far and wide. The beautiful and dramatic countryside around Merthyr Tydfil is the perfect setting for a wide range of activities.

Within Merthyr itself, there are a variety of local heritage trails which highlight the town's historic sites and places of interest. These range in length to suit all needs and abilities.

An effective road network enables speedy movement by car or bus to even the most remote areas within the county.

The town is proud of its 'Welshness', its famous sons and its unique position in its nation's history.

TAG Uwch

1376/51-A

CYMRAEG: IAITH GYNTAF CY6

WELSH: FIRST LANGUAGE CY6

GWERTHFAWROGI LLENYDDIAETH A DEFNYDDIO'R IAITH

APPRECIATION OF LITERATURE AND USE OF LANGUAGE

(Papur Ysgrifenedig)

(Written Paper)

P.M. DYDD LLUN, 18 Mehefin 2012

P.M. MONDAY, 18 June 2012

2¼ awr / *2¼ hours*

Er gwybodaeth i'r Swyddog Arholiadau.
For the attention of the Examinations Officer.

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur hwn, bydd angen llyfryn ateb 12 tudalen arnoch chi.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch y **tri** chwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir ar wahân.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt, dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

Dylid defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau.

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Dylech dreulio **1¼ awr** ar Adran A ac **awr** ar Adran B.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn.

Atgoffir chi mai papur synoptig yw hwn ac y bydd felly'n profi gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau a ddatblygwyd wrth astudio'r pwnc.

ADDITIONAL MATERIALS

In addition to this paper, you will need a 12 page answer booklet.

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Use black ink or black ball-point pen.

*Answer the **three** questions.*

Write your answers in the separate answer booklet provided.

Where it is necessary to express your opinions, you should give reasons for them and refer to the opinions of others when appropriate.

You should use literary criticism terms and quotes.

You are reminded that assessment will take into account the quality of written communication used in your answers.

*You should spend **1¼ hours*** on Section A and ***1 hour*** on Section B.

Dictionaries are not permitted in this examination.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks available are shown in brackets at the end of each question.

You are reminded that this paper is synoptic and will therefore test the information, understanding, and skills you have developed by studying the subject.

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

CBAC WJEC

TAG Uwch

1376/51-A

CYMRAEG: IAITH GYNTAF CY6

WELSH: FIRST LANGUAGE CY6

GWERTHFAWROGI LLENYDDIAETH A DEFNYDDIO'R IAITH

APPRECIATION OF LITERATURE AND USE OF LANGUAGE

(Papur Ysgrifenedig)

(Written Paper)

P.M. DYDD LLUN, 18 Mehefin 2012

P.M. MONDAY, 18 June 2012

2¼ awr / *2¼ hours*

Er gwybodaeth i'r Swyddog Arholiadau. ***For the attention of the Examinations Officer.***

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur hwn, bydd angen llyfryn ateb 12 tudalen arnoch chi.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch y **tri** chwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir ar wahân.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt, dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

Dylid defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau.

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Dylech dreulio **1¼ awr** ar Adran A ac **awr** ar Adran B.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn.

Atgoffir chi mai papur synoptig yw hwn ac y bydd felly'n profi gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau a ddatblygwyd wrth astudio'r pwnc.

ADDITIONAL MATERIALS

In addition to this paper, you will need a 12 page answer booklet.

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Use black ink or black ball-point pen.

*Answer the **three** questions.*

Write your answers in the separate answer booklet provided.

Where it is necessary to express your opinions, you should give reasons for them and refer to the opinions of others when appropriate.

You should use literary criticism terms and quotes.

You are reminded that assessment will take into account the quality of written communication used in your answers.

*You should spend **1¼ hours*** on Section A and ***1 hour*** on Section B.

Dictionaries are not permitted in this examination.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks available are shown in brackets at the end of each question.

You are reminded that this paper is synoptic and will therefore test the information, understanding, and skills you have developed by studying the subject.

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

SM*(S12-1376-51-A)